

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, precum și pentru modificarea Legii nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.I.- Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.938 din 20 noiembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, după alineatul (2) se introduc unsprezece noi alineate, alin.(3)-(13), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care imobilele dintr-un monument, ansamblu sau sit sunt în proprietatea statului, județelor, al comunelor, al orașelor și municipiilor, potrivit prevederilor anexelor 2-4 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, obligațiile decurgând din prezenta lege revin respectivei autorități publice în proprietatea căreia se află imobilul, chiar dacă imobilul nu este înscris în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public. Pentru imobilele aflate în proprietatea statului, obligațiile revin instituției/autorității/persoanei juridice de drept public care are în administrare, folosință gratuită, concesiune sau care are constituit un drept real corespunzător dreptului de proprietate publică, respectiv instituției/autorității/persoanelor juridice de drept privat care deține cu titlu un bun aflat în proprietatea privată a statului.

(4) În cazul în care proprietarul bunului aparținând patrimoniului cultural imobil, titularul dreptului de administrare sau, respectiv, titularul altui drept real nu își îndeplinește obligațiile prevăzute la art.36, constatându-se un pericol de

distrugere sau de alterare fizică semnificativă ori un astfel de proces se află în desfășurare, administrația publică locală, județeană ori, după caz, Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia, pot, în baza dispozițiilor art.2 și în condiții stabilite prin hotărâre a Guvernului, să întreprindă, în regim de urgență, lucrări în vederea scoaterii din pericol a imobilului și a conservării acestuia, substituindu-se proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv, a titularului altui drept real asupra bunului protejat, urmând ca, pe cale amiabilă sau prin acțiune în regres, să recupereze cheltuielile de la proprietar.

(5) În situația în care proprietarul bunului aparținând patrimoniului cultural, titularul dreptului de administrare sau, respectiv, titularul altui drept real asupra bunului nu efectuează, din proprie inițiativă, lucrările necesare în vederea scoaterii imobilului din pericolul prevăzut la alin.(4), autoritatea publică ce își propune să întreprindă lucrările notifică proprietarului, titularul dreptului de administrare sau, respectiv, titularul altui drept real asupra bunului, obligațiile legale care îi revin în condițiile prezentei legi și un termen până la care trebuie să efectueze lucrările, nu mai mare de un an.

(6) Imobilele care intră sub incidența alin.(4) se stabilesc individual prin ordin al ministrului culturii sau hotărâre a consiliului local, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, după caz, în funcție de autoritatea publică ce urmează să întreprindă lucrările.

(7) Prin excepție de la prevederile alin.(4) și ale art.38, se poate asigura, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, în bugetul administrației publice care efectuează lucrările, preluarea integrală a cheltuielilor aferente lucrărilor corespunzătoare cotei proprietarului bunului aflat în imposibilitate de a asigura sumele necesare, la cererea acestuia, ca măsură de protecție socială, dacă proprietarul face dovada că realizează venituri medii nete lunare pe persoană singură, respectiv pe membru de familie, mai mici sau egale cu salariul minim net garantat în plată pe țară, conform anchetei sociale efectuate înainte de stabilirea naturii sociale a cheltuielilor, pe toată durata realizării lucrărilor, precum și pe o durată de 10 ani de la acestea.

(8) În situația în care imobilul nu mai are un proprietar care să îndeplinească prevederile alin.(7), sunt aplicabile prevederile alin.(4) în ceea ce privește recuperarea unei cote din cheltuieli direct proporțională cu perioada rămasă până la împlinirea a 10 ani de la realizarea lucrărilor.

(9) Fac excepție de la prevederile alin.(4) proprietarii, titularii dreptului de administrare sau, după caz, titularii altui drept real asupra imobilului, care dețin autorizație de construire valabilă, în vederea punerii în siguranță, conservării sau restaurării, după caz, și au anunțat la Inspectoratul de Stat în Construcții și la autoritatea publică locală începerea lucrărilor.

(10) Constatarea procesului de distrugere sau de alterare fizică semnificativă la monumentele istorice în vederea întreprinderii de lucrări prevăzute la alin.(4) și notificarea prealabilă a proprietarului prevăzută la alin.(5) se fac potrivit unei proceduri aprobate prin hotărâre a Guvernului.

(11) În cazurile în care proprietarii, titularii dreptului de administrare sau, după caz, titularii altui drept real asupra imobilului nu permit accesul în imobil în vederea efectuării studiilor, cercetărilor, documentației tehnice necesare și a executării lucrărilor, autoritatea administrației publice care întreprinde demersuri potrivit prevederilor alin.(4) va solicita instanței judecătorești competente dispunerea de măsuri potrivit dispozițiilor art.997 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(12) Dispozițiile alin.(4)-(11) se aplică și în situațiile prevăzute la alin.(2) și atunci când există un litigiu privind dreptul de proprietate.

(13) Se exceptează de la aplicarea dispozițiilor alin.(4)-(11) părțile din imobile care au ca proprietar statul, județul, comuna, orașul sau municipiul, după caz, situație în care autoritatea publică ce are în proprietate respectivele părți de imobil va întreprinde măsurile necesare în aplicarea obligațiilor legale ce îi revin.”

2. La articolul 10, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Exproprierea pentru cauză de utilitate publică a monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora și instituirea unor servituți asupra monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora se realizează numai cu avizul Ministerului Culturii, emis direct sau prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia în baza conținutului-cadru al documentației stabilite prin ordin al ministrului culturii.”

3. La articolul 10, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Avizul prevăzut la alin.(3) pentru expropriere se emite de către Ministerul Culturii în cadrul procedurilor de expropriere pentru lucrări de interes național, respectiv de către serviciile publice deconcentrate, în cadrul procedurilor de expropriere pentru lucrări de interes local.”

4. Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.20.- Schimbarea categoriei sau a grupei de clasare a monumentelor istorice se face potrivit normele metodologice de inventariere și clasare a monumentelor istorice.”

5. La articolul 23, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.23.- (1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului Ministerului Culturii emis direct sau, după caz, prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, respectiv a acordului emis de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.”

6. La articolul 23, după alineatul (5) se introduc două noi alineate, alin.(6) și (7), cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la prevederile Legii nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, procedura de autorizare a executării lucrărilor de construcții, privind măsurile de intervenție necesare pentru reducerea riscului seismic sau pentru reabilitarea unei clădiri clasată ca monument istoric sau aflată în zone protejate și care are mai mulți proprietari, se poate demara la inițiativa oricărui dintre aceștia, sub condiția obținerii unui acord prealabil, în formă autentică, din partea proprietarilor care dețin mai mult de 50% din suprafața construită desfășurată a clădirii respective.

(7) Autorizațiile de construire având ca obiect lucrările de construcții privind consolidarea, reabilitarea, restaurarea sau reconstruirea clădirilor clasate ca monumente istorice sau aflate în zone protejate se emit în regim de urgență, în conformitate cu prevederile art.7 alin.(16) din Legea nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

7. La articolul 24, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art.24.- (1) Intervențiile care se efectuează asupra bunurilor imobile care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate, se autorizează și se efectuează pe baza avizului sau a acordului, după caz, potrivit prevederilor Legii nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, emis direct de Ministerul Culturii sau prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

.....

(3) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate, fără avize, notificare, acorduri sau care încalcă avizele sau acordurile de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să întrerupă lucrările până la decizia menținerii sau a desființării construcțiilor care se ia potrivit prevederilor legislației privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, să aplice sancțiuni și, după

caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.”

8. La articolul 26 alineatul (1), punctul 6 se abrogă.

9. La articolul 26 alineatul (1), punctul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„11. emite avize, acorduri, după caz, potrivit prevederilor legale, pentru intervenții și/sau lucrări asupra monumentelor istorice, a imobilelor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate sau care au valoare arhitecturală sau istorică deosebită, stabilite prin documentații de urbanism aprobate;”

10. La articolul 26, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În situații de urgență, stări potențial, generatoare de situații de urgență, situații care privesc siguranța națională sau în alte situații excepționale, Ministerul Culturii poate emite avize de urgență pentru intervenții asupra monumentelor istorice, fără consultarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, comisiilor zonale ale monumentelor istorice sau, după caz, a Comisiei Naționale de Arheologie, cu condiția ca intervențiile să fie reversibile.”

11. La articolul 26, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Perioada de valabilitate a avizelor se întinde până la data semnării procesului-verbal de recepție finală a lucrărilor, cu condiția respectării termenelor legale de valabilitate a actului de autoritate în baza căruia se efectuează intervenția, cu excepția cazurilor în care pe parcursul intervenției sunt identificate elemente noi care să impună reluarea procedurilor de avizare/emitere a acordului prevăzute de lege, necunoscute la data emiterii avizului/actului de autoritate, precum și/sau modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestora, după caz.”

12. La articolul 30, alineatele (3) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Plenul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este format din 21 de membri, specialiști și experți atestați în domeniul protejării monumentelor istorice și personalități în domeniul de activitate al comisiei, numiți prin ordin al ministrului culturii pentru un mandat de 2 ani.

.....

(5) Membrii plenului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt numiți de ministrul culturii dintre propunerile formulate de: Academia Română, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Educației, organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice și structurile de specialitate în domeniul protejării patrimoniului național imobil din cadrul Ministerului Culturii, cu respectarea următoarelor reguli:

- a) arhitecți - cel puțin 6 membri;
- b) urbaniști sau arhitecți-urbaniști - cel puțin 2 membri;
- c) ingineri în construcții - cel puțin 2 membri;
- d) arheologi - cel puțin 2 membri;
- e) istorici de artă sau restauratori componente artistice - cel puțin 2 membri;
- f) peisagiști - cel puțin un membru;
- g) alte personalități din domeniile etnografic, religios, social, științific, tehnic, economic, juridic ș.a. cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural imobil."

13. La articolul 30, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin.(5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) Cel puțin 15 dintre membrii plenului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt specialiști și experți atestați de Ministerul Culturii în domeniile cercetării arheologice și/sau al protejării monumentelor istorice”.

14. La articolul 31, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alin.(3¹) și (3²), cu următorul cuprins:

„(3¹) Secțiunile de specialitate ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt formate din 9 membri fiecare. O parte dintre membrii secțiunilor sunt membri ai plenului.

(3²) Membrii secțiunilor care nu sunt membri ai plenului sunt experți și specialiști atestați în domeniul de competență al secțiunii.”

15. La articolul 36 alineatul (1), literele g) și k) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„g) să obțină avizele sau acordurile prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art.23 și să le respecte;

.....
k) să permită montarea și să întrețină însemnul distinctiv care marchează calitatea de monument istoric a imobilului și, după caz, a însemnului

distinctiv care atestă clasarea în Lista patrimoniului mondial sau orice alt însemn prevăzut de convențiile internaționale în materie;”

16. După Titlul V se introduce un nou titlu, Titlul V¹, cuprinzând art.52¹ și 52², cu următorul cuprins:

„Titlul V¹ Informațiile privind patrimoniul cultural național

Art.52¹.- (1) În situația în care, anterior depunerii cererilor în cadrul procedurilor derulate de Ministerul Culturii, serviciile publice deconcentrate ale acestuia și instituțiile din subordinea acestuia, documentațiile anexate respectivelor cereri nu au fost comunicate public potrivit prevederilor art.20 din Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se consideră comunicate public, la data depunerii cererii.

(2) Documentațiile prevăzute la alin.(1) pot fi puse la dispoziția publicului în baza prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare, cu respectarea prevederilor legale referitoare la echilibrul între libertatea de exprimare și de informare, inclusiv exprimarea jurnalistică, academică, artistică și/sau literară, și dreptul la viață privată, secretul comercial și prevederile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul General privind protecția datelor), fără a fi necesar suplimentar acordul autorilor și persoanelor care au depus cererea.

(3) Persoanelor care au acces la documentații în baza prevederilor alin.(2) le revine obligația respectării prevederilor Legii nr.8/1996, republicată cu modificările și completările ulterioare.

Art.52².- (1) Autoritățile publice centrale, județene și locale asigură informarea, consultarea și de colaborarea cu colectivitățile locale, instituțiile și organizațiile neguvernamentale culturale și public înainte deciziilor privind patrimoniul cultural.

(2) Accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme privind patrimoniul cultural imobil sunt garantate, în condițiile legii.”

17. La articolul 55 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) executarea de lucrări asupra unui imobil după declanșarea procedurii de clasare, asupra unui monument istoric, în zona sa de protecție sau în zonele

protejate fără avizul Ministerului Culturii ori avizul sau acordul serviciilor deconcentrate ale acestuia, după caz, sau cu nerespectarea acestora;”

18. Articolul 58 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.58.- (1) Sumele provenite din amenzile percepute pentru contravențiilor prevăzute la art.55 de funcționarii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și împuterniciții Ministerului Culturii se fac venit la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii în teritoriul de competență al căruia a fost săvârșită contravenția. Serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii va utiliza aceste fonduri exclusiv pentru lucrări în primă urgență la monumentele istorice pentru punerea în siguranță a acestora.

(2) Cu excepția dispozițiilor contrare celor de la alin.(1), celelalte dispoziții ale Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare, sunt aplicabile contravențiilor prevăzute la art.55.”

Art.II.- (1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Culturii va elabora procedura, criteriile obiective de aplicare a prevederilor art.I pct.2, inclusiv procedura de contestare, pe care le va supune aprobării Guvernului.

(2) În termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, se aprobă ordinul ministrului prevăzut la art.I pct.3.

(3) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Culturii va modifica și completa normele metodologice prevăzute la art.12 alin.(4) din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru a cuprinde toate situațiile prevăzute la art.I pct.5.

(4) Prevederile art.I pct.12-14 se aplică începând de la următorul mandat al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Art.III.- Procedurile de expropriere declanșate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cererile, avizele, notificările, documentațiile, acordurile emise/încheiate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, rămân supuse legislației în vigoare la data declanșării, emiterii sau încheierii lor.

Art.IV.- Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.373 din 10 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La Anexa nr.1, Nr.crt.12⁴ din coloana nr.2 - Avizează -, sintagma „Ministerul Culturii” se elimină.

2. În cuprinsul Anexei nr.1, sintagma „Ministerul Culturii prin serviciile județene” se înlocuiește cu sintagma „*Ministerul Culturii sau serviciile publice deconcentrate ale acestuia, după caz*”.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat, în şedinţa din 16 octombrie 2023, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituţia României, republicată.

p. PREŞEDINTELE SENATULUI

SORIN-MIHAI CÎMPEANU